

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
41

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

LISTOPAD 2014

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU ZIEMNIAKA:

Wiesław Dzwonkowski

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1300 egz. Ark. wyd. 3,62

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	6
II. Rynek ziemniaków w Europie i na świecie <i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i>	7
III. Produkcja i podaż ziemniaków w Polsce <i>dr Wojciech Nowacki, dr inż. Tadeusz Oleksiak</i>	11
IV. Popyt na ziemniaki <i>mgr Wiesław Dzwonkowski, dr Iwona Szczepaniak, mgr inż. Teresa Zdziarska, mgr inż. Martyn Mieczkowski</i>	18
V. Handel zagraniczny ziemniakami, przetworami ziemniaczanymi i produktami skrobiowymi <i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i>	26
VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów <i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i>	31

Wysokie ceny w poprzednim sezonie spowodowały wzrost arealów uprawy ziemniaków w krajach Europy Zachodniej, natomiast w Europie Środkowo-Wschodniej ich powierzchnia ponownie zmalała. W całej UE areal uprawy ziemniaków w 2014 r. wyniósł 1,69 mln ha i był o 3% mniejszy niż w roku poprzednim. Dzięki rekordowo wysokim plonom, zbiory ziemniaków w UE-28 wzrosły w porównaniu z 2013 r. o ok. 10% i wyniosły 59,2 mln ton. W krajach mających decydujący wpływ na europejski rynek ziemniaków (Belgia, Francja, Holandia, Niemcy i Wlk. Brytania) zbiory ziemniaków jadalnych wzrosły o ok. 12%. W efekcie ceny ziemniaków na rynkach zachodnioeuropejskich są wyjątkowo niskie.

W 2014 r. w Polsce powierzchnia uprawy ziemniaków, według szacunków IERiGŻ-PIB i IHAR-PIB, wyniosła ok. 276 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o ok. 20%. Plony szacuje się na 279 dt/ha, wobec 210 dt/ha w roku poprzednim i 190 dt/ha średnio w latach 2006-2010. Zbiory wyniosły 7,7 mln ton i były o co najmniej 0,4 mln ton większe od zbiorów uzyskanych w 2013 r., ale o ok. 22% mniejsze od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

W sezonie 2014/15, z powodu wzrostu produkcji, ceny ziemniaków także w Polsce są niskie. W pierwszych miesiącach bieżącego sezonu ceny ziemniaków w obrocie targowiskowym były o ok. 30% niższe niż przed rokiem, a w obrocie hurtowym ich spadek wyniósł ok. 50%. Przewiduje się, że średnie ceny ziemniaków na targowiskach w skali całego sezonu mogą wynieść ok. 77 zł/dt i będą o ok. 35% niższe aniżeli w sezonie 2013/14. Średni poziom cen hurtowych może wynieść ok. 44 zł/dt, wobec 104 zł/dt w sezonie poprzednim i 75 zł/dt średnio w ostatnim pięcioleciu.

Obroty rynkowe ziemniakami wyniosą ok. 4,1 mln ton i będą o ok. 4% wyższe w porównaniu z sezonem 2013/14. Zwiększy się przerób ziemniaków na skrobię i na susze oraz na spirytus. Przynajmniej o 5% wzrośnie wykorzystanie ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Mimo znacznego spadku cen spożycie może zwiększyć się tylko nieznacznie. Sprzedaż ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji wyniesie ok. 2,10 mln ton, a samozaopatrzenie 1,22 mln ton. Przewiduje się, że w sezonie 2014/15 kanałami rynkowymi (skup, sprzedaż hurto-

wa, sprzedaż targowiskowa, eksport) rozdysonowane będzie ok. 58% zbiorów.

W ostatnich kilku latach wskaźniki rentowności przedsiębiorstw przemysłu ziemniaczanego były nieco wyższe niż średnie dla całego przemysłu spożywczego. W I półroczu 2014 r. sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu ziemniaczanego nieco się pogorszyła, m.in. z powodu niższych cen uzyskiwanych w eksporcie.

Pod wpływem silnego wzrostu cen detalicznych, kontynuowany był spadkowy trend spożycia ziemniaków, które w sezonie 2013/14 zmalało o ok. 5%, do 102 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Przewiduje się, że konsumpcja ziemniaków nieprzetworzonych i przetworów, z powodu spadku cen, w sezonie 2014/15 zwiększy się do 103 kg/mieszkańca.

W sezonie 2013/14 zwiększyły się obroty handlu zagranicznego przetworami ziemniaczanymi. Nieco mniejszy był eksport i import produktów skrobiowych. Znacząco wzrósł przywóz i wywóz ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji. Ceny w eksporcie i w imporcie ziemniaków i większości przetworów ziemnia-

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15 prognoza
Zbiory	10462	9703	8449	9362	9041	7290	7700
Import	113	238	258	138	94	197	120
Razem do dyspozycji	10575	9941	8707	9500	9135	7487	7820
Zużycie w gospodarstwach	5533	5024	4162	4699	4151	2912	3085
- sadzenie	1270	1002	1016	933	875	690	675
- spasanie	2833	2632	1816	2436	1996	1022	1190
- samozaopatrzenie	1430	1390	1330	1330	1280	1200	1220
Sprzedaż razem	4142	4017	3836	3981	4234	3975	4135
- na konsumpcję	2480	2410	2306	2345	2230	2100	2100
- na zaopatrzenie przemysłu*	1623	1576	1438	1611	1935	1834	1970
- na eksport	39	31	92	25	69	41	65
Ubytki i straty	900	900	709	820	750	600	600

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS, prognoza IERiGŻ-PIB, IHAR-PIB.

czanych były niższe niż w sezonie poprzednim. Nadwyżka w handlu zagranicznym ziemniakami i ich przetworami w sezonie 2013/14 wyniosła 97 mln EUR, wobec 114 mln EUR w sezonie poprzednim. Natomiast saldo obrotów skrobią i produktami skrobiowymi było ujemne i wyniosło 149 mln EUR, wobec 171 mln EUR w sezonie 2012/13.

W bieżącym sezonie wzrośnie eksport przetworów ziemniaczanych, większa będzie też sprzedaż skrobi ziemniaczanej na rynki zagraniczne. Wzrośnie eksport ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji i zmaleje ich import. Przywóz ziemniaków nadal będzie 2-krotnie większy niż ich wywóz. Import produktów skrobiowych powinien obniżyć się o kil-

ka, a przetworów spożywczych z ziemniaków o kilkanaście procent.

W 2015 r. areał uprawy ziemniaków w Polsce prawdopodobnie ponownie zostanie zmniejszony do 265-270 tys. ha. Przy przeciętnych warunkach pogodowych plony mogą wynieść 280 dt/ha, a zbiory ok. 7,5 mln ton.

SUMMARY

High prices in the previous season have resulted in an increase in the potato area in the Western European countries, while in Central and Eastern Europe this area has decreased again. Throughout the EU, the potato area in 2014 amounted to 1.69 million ha and was by about 3% lower than in the previous year. Thanks to the record yields, potato harvests in the EU-28 increased when compared to 2013 by about 10% and amounted to 59.2 million tons. In the countries having a decisive impact on the European potato market (Belgium, France, Netherlands, Germany and the United Kingdom), the harvests of edible potatoes increased by about 12%. As a result, the prices of potatoes in the Western European markets are extremely low.

In 2014, the potato growing area in Poland, according to the estimates by IE-

RiGŻ-PIB and IHAR-PIB, was about 276 thousand hectares and was smaller than that of the previous year by about 20%. The yields are estimated at 279 dt/ha, when compared to 210 dt/ha in the previous year and 190 dt/ha, on average, in the years 2006-2010. The harvests amounted to 7.7 million tons and were by at least 0.4 million tons higher than the harvests in 2013, but by about 22% lower than the average harvests from the years 2006-2010.

In the 2014/15 season, due to an increase in the production, also in Poland the prices of potatoes are low. In the first months of the current season, the prices of potatoes sold in marketplaces were by about 30% lower than the year before and their decline when it comes to wholesale trade was about 50%. It is envisaged that the average prices of pota-

atoes in marketplaces on a scale of the entire season may be about PLN 77/dt and will be by about 35% lower than in the 2013/14 season. The average level of wholesale prices may be about PLN 44/dt, when compared to PLN 104/dt in the previous season and PLN 75/dt, on average, in the last quinquennium.

Market turnover in potatoes will be about 4.14 million tons and will be by about 4% higher when compared to the 2013/14 season. Processing of potatoes into starch and dried form as well as into ethanol will increase. The use of potatoes in the production of chips and crisps will increase by at least 5%. Despite a significant decline in prices, the consumption may increase to an insignificant extent only. Sale of potatoes for direct consumption will total about 2.10 million tons and self-supply – 1.22 million

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15 forecast
Crops	10462	9703	8449	9362	9041	7290	7700
Imports	113	238	258	138	94	197	120
Total supplies	10575	9941	8707	9500	9135	7487	7820
On-farm use	5533	5024	4162	4699	4151	2912	3085
- seeds	1270	1002	1016	933	875	690	675
- feed	2833	2632	1816	2436	1996	1022	1190
- self-provision	1430	1390	1330	1330	1280	1200	1220
Market sales	4142	4017	3836	3981	4234	3975	4135
- ware potatoes	2480	2410	2306	2345	2230	2100	2100
- processing potatoes*	1623	1576	1438	1611	1935	1834	1970
- exports	39	31	92	25	69	41	65
Wastes and losses	900	900	709	820	750	600	600

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Source: Central Statistical Office.

tons. It is envisaged that in the 2014/15 season, about 58% of the harvests will be distributed through of market channels (purchase, wholesale, marketplace sale, export).

Over the last few years, the profitability indexes of the potato industry companies have been slightly higher than the averages for the entire food industry. In the first half of 2014, the economic and financial situation of the potato industry slightly deteriorated, inter alia, due to the lower export prices.

Due to a strong rise in retail prices, a downward trend continued in the consumption of potatoes which in the 2013/14 season decreased by about 5%, to 102 kg per capita. It is envisaged

that the consumption of ware potatoes and potato products, due to the decline in prices, will increase to 103 kg per capita in the 2014/15 season.

In the 2013/14 season, foreign trade in potato products increased. The export and import of starch products were slightly lower. A significant increase was recorded in the import and export of potatoes for direct consumption. The export and import prices for potatoes and most potato products were lower than in the previous season. The foreign trade surplus for potatoes and their products in the 2013/14 season amounted to EUR 97 million, when compared to EUR 114 million in the previous season. On the other hand, the trade balance for starch and starch products was

negative and amounted to EUR 149 million when compared to EUR 171 million in the 2012/13 season.

In the current season, the export of potato products and starch will increase. The export of ware potatoes will increase, whereas their import will decrease. The import of potatoes will continue to be two times higher than the export. The import of starch products should drop by few percent while that of potato products – by a dozen or so percent.

In 2015, the potato area in Poland will probably be reduced again to 265-270 thousand hectares. Assuming average weather conditions, the yields may be 280 dt/ha and the harvests – about 7.5 million tons.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 1 egz. w 2014 r.:

– wersja papierowa/wersja elektroniczna – 21 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2762

Prenumerata Analizy (1 zeszyt) w 2014 roku wynosi 21 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>